

Zondag 11 januari - een verhaal om moed te houden

Bij Marcus 1 - de doop van Jezus

Ik weet niet hoe goed u al de zondagsbrief hebt gelezen. Maar wellicht is u opgevallen dat er helemaal bovenin staat dat deze zondag de eerste zondag na Epifanie is en de liturgische kleur. En heeft u misschien wel gedacht dat de koster niet zo goed heeft opgelet. Maar dat is niet het geval. Op mijn verzoek hangt er deze zondag nog het witte kleed. Want wit is de kleur die hoort bij deze zondag. We kunnen deze zondag namelijk ook de tweede zondag van Epifanie noemen. Epifanie betekent letterlijk verschijning. Je zou daar ook nog voor kunnen zetten de woorden glanzend, prachtig, oplichtend. In de kerstnacht werd het donker en verschijnt het licht van Christus.

In deze zondagen na Kerst vieren we dat Christus verschenen is als licht in onze wereld. En we lezen daarbij vooral de verhalen die over Jezus' eerste verschijnen gaan in onze wereld. Zijn bezoek als 12 jarige in de tempel, zijn doop door Johannes en het eerste wonder op de bruiloft van Kana.

Zo hebben de eerste zondagen na het kerstfeest nog de feestelijke witte kleur.

Maar hoe tegenstrijdig lijkt dat met hoe we deze dagen hebben beleefd. Met zoveel angst en geweld. Met ook zoveel mensen die op de been komen om te laten zien hoe belangrijk zij de vrijheid vinden waarin wij leven.

Dan voelt het bijna onbenullig om het te hebben over de liturgische kleuren. Bijna, zeg ik.

Want misschien is het ook wel goed om hier in deze morgen bij elkaar te zijn en met elkaar te ontdekken dat er meer over onze wereld te zeggen valt dan al dat geweld en vijandigheid.

Dat we hier bij elkaar zijn gekomen om met elkaar te vieren dat wij ons willen laten inspireren door het leven van Jezus, zoals we dat hoorden in het evangelie.

Vandaag zijn we begonnen met de lezing uit het evangelie van Marcus.

We zullen de komende tijd regelmatig uit dit evangelie lezen.

En het is ook bijzonder om te zien hoe de verschillende evangelisten hun verhaal beginnen.

Mattheus begint met te vertellen waar Jezus vandaan komt, zijn eerste woord is afstamming, overzicht van de afstamming, een genealogie, wordingsgeschiedenis, en dan volgt er een lange stamboom.

Lucas geeft een kleine inleiding en zegt: er zijn er meer die dit verhaal hebben willen vertellen, ik ga het ook doen, en dan begint hij gewoon maar te vertellen over wat er in die dagen gebeurde. Over de geboorte van Johannes en het ons zo bekende kerstverhaal met de herders.

Johannes zet heel hoog in, bij het begin, bij de schepping, bij het Woord dat bij God was en God was en dat in de wereld is gekomen.

Vanmorgen, het begin van het evangelie van Marcus.

Hoe begint Marcus zijn verhaal?

De eerste woorden van zijn evangelie luiden: Begin van het evangelie van Jezus Christus, Zoon van God.

Daarmee maakt hij kort en krachtig meteen maar duidelijk dat het niet zomaar een verhaaltje is dat hij vertelt.
Het is evangelie, goede boodschap, heil voor de mensen.

Marcus gaat geen levensbeschrijving geven van Jezus, geen biografie.

Hij wil proberen datgene te beschrijven wat met Jezus in de wereld is gekomen en daarvoor kiest hij het woord: evangelie. Dat woord evangelie bestond al en ook de verwachting van de komst van Gods heil, een nieuwe tijd, leefde al bij de mensen.

Die tijd, zegt Marcus is nu aangebroken. Er is iets nieuws begonnen.

Begin van het evangelie van Jezus Christus.

Wij kunnen het ons nauwelijks voorstellen hoe dat eens als iets nieuws is begonnen.

Wij kennen dat evangelie al zo lang. Het gaat al 2000 jaar mee. Het is niet nieuw meer. Het wordt steeds ouder en lijkt uit de tijd te raken.

Begin van het evangelie van Jezus Christus.

Marcus zegt daarmee ook: dit, wat ik nu vertel is nog maar het begin van het verhaal.

Daarna moet er nog van alles gebeuren, dat verhaal is nog lang niet uit. Kunnen we dat geloven? Dat dit verhaal, het evangelie van Jezus Christus, dat eens toen en daar is begonnen, nog steeds niet uit is?

Dat het... het verhaal is over onze wereld, ons leven, nog steeds?
Alle vier evangelisten laten hun evangelie beginnen met een voorbereiding, iets dat voor de komst van het evangelie uitgaat. Mensen moeten op de een of andere manier opmerkzaam worden gemaakt.
Dit evangelie, deze goede boodschap, kan niet zomaar landen in deze wereld.
Er moet iets gebeuren in de geesten, in de harten van mensen dat het mogelijk maakt er iets van te bevatten.

Zonder voorbereiding gaat het niet.
Net zoals we dat ook kennen in onze diensten.
Als wij hier 's zondags komen is het niet zo dat we allemaal gaan zitten en dat ik dan zeg: 'Mooi dat u er allemaal bent' en meteen de bijbel opensla.

Er is eerst de dienst van de voorbereiding.
Eerst worden we ons ervan bewust hoe we hier eigenlijk zitten, wat voor mensen wij zijn.
Eerst moeten we beseffen hoe weinig we eigenlijk aan God gedacht hebben, hoe ver de werkelijkheid van dat Woord afstaat van onze eigen werkelijkheid en dat eerlijk onder ogen zien.
Dat spreken we eerst uit in een gebed, dat doen we in het drempelgebed.
En we bidden om Gods ontferming voor de nood van onze wereld waaraan wij zo vaak voorbij leven.
We noemen wat er in onze wereld niet strookt met Gods bedoeling met dit leven en ons verlangen groeit dat dit anders zal worden.

Zo klonk het ook in die dagen: Maak de weg van de Heer
gereed, maak recht zijn paden.

Zo trad Johannes op als een wegbereider, vertelt Marcus. En hoe
verschillend de evangelieën soms ook zijn in wat zij in hun
evangelie hebben geschreven. Dit vertellen alle vier de
evangelisten: Johannes als een wegbereider.

Omdat het zonder voorbereiding niet gaat.

Johannes is gekomen om de mensen wakker te schudden, om
hen op te roepen om zich om te keren naar God toe. Met het
doel dat zij hun hart zullen openen voor iets dat van God komt,
en dat hier wordt aangeduid met het woord: evangelie, goede
boodschap.

Ook Jezus komt naar Johannes toe. Alle vier vertellen ze dit.
Dat net als alle andere mensen Jezus naar Johannes toekomt.
Want net als alle anderen stelt hij de vraag: 'Wat moeten wij
doen?'

Wat moeten wij doen in deze wereld waarvan wij zoveel niet
begrijpen?

Met het kwaad, de dood. Met oorlogen, rampen, ziekte,
armoede. Geweld en criminaliteit.

Wantrouwen en angst.

Wat moeten wij doen, wat kunnen wij doen in deze wereld?

Met die vraag is Jezus in de wereld gekomen: God, wat moet ik
doen, wat kan ik doen?

Niet: God, wat moet ik ermee aan, hoe kan ik eraan ontkomen?

Hoe kan ik zo goed mogelijk overleven in deze boze wereld?

Maar: wat moet ik doen, wat kan ik doen?

Niet: wat moet ik doen om een goed leven te krijgen, maar hoe kan ik zo leven dat het goed is?

Hij stelt de vraag aan God: Laat U mij zien wat ik moet doen, help U mij geloven dat ik iets kan doen, laat mij vertrouwen op Uw Geest, en wijs mij de weg.

En hij laat zich dopen door Johannes, net als alle anderen. Hij laat zich met alle anderen onderdompelen in het water waaraan geen mens ontkomt, in de vragen en de angsten, de kommer en de koorts.

Meteen toen Hij uit het water kwam, zag Hij de hemel openbreken en de Geest als een duif op zich neerkomen. De duif is vaker het symbool voor de Geest van God. De Geest die in Genesis over de wateren zweeft. Symbool voor de scheppende kracht van God, voor een nieuw begin. Denk aan de duif die na de zondvloed over het water vloog en het eerste teken van leven meebracht.

Deze keer daalt de duif op een mens neer. Als een teken van nieuwe schepping, een nieuw begin, tegen de oerkracht van het water, de macht van de chaos in. In deze mens zal dat te vinden zijn.

En je zou kunnen zeggen dat we in dit gebeuren al het verhaal van de opstanding horen. Het is het verhaal van de macht van het leven die het opneemt tegen de macht van de dood. Evangelie van Jezus Christus – de goede boodschap.

Wat moet ik doen, wat kan ik doen? heeft Jezus gevraagd.
Als geen ander heeft hij begrepen dat het leven hierbeneden
geen leven is zonder de Geest van boven. Dat het Gods Geest is
die leven brengt.
Gods Geest -- die de hand doet werken, de voet doet lopen,
de mond doet spreken, de ogen doet stralen,
het hart doet liefhebben.

Temidden van alle geweld, onrecht en onbegrijpelijkheden.
Even wordt hier die Geest van God zichtbaar. Even gaat de
hemel open.
En wordt de onverbreekelijke verbondenheid tussen God en mens
benoemd,
klinkt er de stem die zegt: Jij bent mijn geliefde kind, in jou vind
ik vreugde.
Geloof daarin en ga jouw weg in deze wereld.

Wij zijn vaak angstig en durven die weg niet te gaan. Altijd is er
de diepte van het water.
De angst voor wat een mens kan overkomen. En wat een
schrikbeelden hebben we daar deze dagen van gezien.

Het evangelie van vandaag spoort ons aan om moedig te zijn.
Om uit het diepe water op te staan,
om onze angst te overwinnen en te durven vragen:

Wat kan ik betekenen voor de ander, voor mijn omgeving, voor
de zaak waar ik in geloof?

Jezus was de mens die handelde vanuit moed. Die moed kwam ergens vandaan.

Dat was de stem die tegen hem gezegd heeft: Jij bent mijn geliefde kind.

De stem

tegen alle angstige vragen in: wat zullen anderen van mij zeggen, wat zullen ze met me doen.

De stem die ruimte schept om onszelf te zijn, om onszelf te geven, met de vraag: Wat kan ik doen?

Wat kunnen wij doen in dit leven?

Ook wij zijn Gods geliefde kinderen,
laten we daarom moedige mensen zijn,

die in dit leven, gesterkt door Gods Geest,
aan zijn Koninkrijk werken.

Loosdrecht,
Gereformeerde Kerk,
11 januari 2015

Hillegonda Ploeger